

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Wielka reforma teatru		8.0.11801	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Dramatu, Teatru i Widowisk			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Wiedza o teatrze	forma	stacjonarne
		moduł	organizacja i animacja działalności teatralnej
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Małgorzata Jarmułowicz, profesor uczelni; dr Joanna Lisiewicz; prof. dr hab. Wojciech Owczarski			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		5	
Konwersatorium, Ćw. audytorijne		Semestr 4:	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - uczestniczenie w zajęciach;	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		40 godzin - przygotowanie do zajęć;	
Liczba godzin		10 godzin - przygotowanie prezentacji.	
Ćw. audytorijne: 15 godz., Konwersatorium: 30 godz.		Razem: 50 godzin = 2 ECTS.	
		Semestr 5:	
		30 godzin - uczestniczenie w zajęciach;	
		25 godzin - przygotowanie do zajęć;	
		10 godzin - przygotowanie prezentacji;	
		10 godzin - przygotowanie do egzaminu i sam egzamin.	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2023/2024 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza tekstów z dyskusją		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		- Zaliczenie na ocenę	
- Dyskusja moderowana		- Egzamin	
- Wykład konwersatoryjny		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie konwersatorium i ćwiczeń na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • aktywnego udziału w wykładzie konwersatorium i ćwiczeniach (40%), • przygotowania prezentacji/referatu na temat stanowiący rozwinięcie zagadnień analizowanych na zajęciach (60%). 	
		Student otrzymuje ocenę z egzaminu ustnego (100%) na podstawie odpowiedzi na 3 pytania z zakresu całej wiedzy wyniesionej z konwersatorium (zakres: zob. „Treści programowe”). Egzamin odbywa się po 5 semestrze. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest wcześniejsze zaliczenie ćwiczeń.	

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się				
zakładany efekt uczenia się	analiza tekstów z dyskusją	kolokwium	prezentacja	egzamin ustny
Wiedza				
K_W02		+		+
K_W07		+		+
Umiejętności				
K_U01	+	+	+	+
K_U03	+	+	+	+
K_U06	+	+	+	+
Kompetencje społeczne				
K_K05		+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Student musi uzyskać zaliczenie z przedmiotów: antyk, średniowiecze i odrodzenie, barok i oświecenie, romantyzm; w wyjątkowych przypadkach osoba prowadząca zajęcia może odstąpić od tej zasady.

B. Wymagania wstępne

Ogólna wiedza na temat literatury powszechnej (na poziomie szkoły średniej).

Cele kształcenia

Student zdobywa wiedzę na temat teatru i dramatu na przełomie XIX i XX wieku. Poznaje poszczególne nurty i kierunki wielkiej reformy teatru, umie zlokalizować je na teatralnej mapie Europy i wskazać najwybitniejszych reprezentantów. Zapoznaje się z dorobkiem dramatycznym i inscenizacyjnym wielkiej reformy oraz z manifestami programowymi jej teoretyków. Zyskuje świadomość wagi przemian dokonujących się w tym okresie na polu teatru i dramatu oraz ich wpływu na rozwój teatru europejskiego w kolejnych dekadach XX wieku. Umie opisać dokonania reformy w kontekście poszczególnych elementów dzieła teatralnego (sztuki aktorskiej, scenografii, reżyserii). Rozumie źródła i istotę nowatorskich osiągnięć dramaturgii okresu wielkiej reformy. Dostrzega uwarunkowania historyczno-kulturowe, polityczne i obyczajowe wpływające na charakter przeobrażeń dokonujących się w teatrze i dramacie.

Treści programowe

Problematyka ćwiczeń:

Gwiazdorstwo i aktoromania w teatrze polskim XIX w. Gwiazda dwóch kontynentów – Helena Modrzejewska (w listach, pamiętnikach, wywiadach). modernistyczne przemiany stylu inscenizacyjnego i repertuaru polskie echa europejskiej reformy teatru. Trzy dyrekcje teatru w Krakowie: Tadeusz Pawlikowski, Józef Kotarbiński i Ludwik Solski. Aktorskie sławy Młodej Polski. Główne nurty dramaturgii młodopolskiej i ich twórcy

Teatr ogromny Stanisława Wyspiańskiego

Problematyka konwersatorium:

Pojęcie wielkiej reformy w świetle polskich i światowych badań nad historią teatru. Kondycja teatru i dramatu europejskiego przed wielką reformą. Teatr z Meiningen. Naturalizm w dramacie i teatrze francuskim (E. Zola, A. Antoine). Reakcja symbolistyczna (P. Fort, Lugne-Poe). Skandynawscy prekursorzy nowej dramaturgii: A. Strindberg i H. Ibsen. Realizm psychologiczny po rosyjsku: K. Stanisławski i A. Czechow. Teatr L. Pirandello. W poszukiwaniu pozasłownych źródeł teatru: E. G. Craig, A. Appia. Teatr inscenizacji W. Meyerholda. Teatr epicki B. Brechta. Teatr masowy M. Reinhardta.

Wykaz literatury

Każdorazowo na początku semestru prowadzący ustala zestaw lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:

- K. Braun, Wielka reforma teatru w Europie. Ludzie – idee – zdarzenia, Wrocław 1984
- J.L. Styan, Współczesny dramat w teorii i scenicznej praktyce, Wrocław 1995
- D. Bablet, Współczesna reżyseria 1887/1914, Warszawa 1973
- P. Szondi, Teoria nowoczesnego dramatu 1880-1950, Warszawa 1976
- O. Asslan, Aktor XX wieku. Ewolucja techniki. Zagadnienia etyki, Warszawa 1978
- L. Sokół, Jak wielka jest wielka reforma?, „Dialog” 1997/5
- E.G. Craig, O sztuce teatru, Warszawa 1985
- K. Puzyra, Craig i zadania reżysera, „Dialog” 1988/5
- Przeciw konwencjom. Antologia tekstów o teatrze polskim i obcym, red. M. Fik, Warszawa 1994.
- A. Strindberg, Panna Julia (z przedmową autora)
- A. Czechow, Mewa
- L. Pirandello, Sześć postaci dramatycznych w poszukiwaniu autora

- H. Ibsen, Upiory (w:) tenże, Wybór dramatów, oprac. Olga Dobijanka-Witczakowa, Wrocław 1984
- A. Appia, Dzieło sztuki żywej i inne prace, wyb. Janina Hera, wstęp Jan Kosiński, Warszawa 1974
- K. Pleśniarowicz, Przestrzenie deziluzji. Współczesne modele dzieła teatralnego, Kraków 1996
- B. Brecht, Wartość mosiądzu, Warszawa 1975
- Dramat i teatr modernistyczny, red. J. Popiel, Wrocław 1992;
- Got J., Teatr i teatrologia, Kraków 1994;
- J. Got, Gwiazdorstwo i aktoromania w teatrze polskim w XIX wieku, „Pamiętnik Teatralny” 1970, nr 3
- M. Świerkowska-Nieciukowska, Kult aktora od końca XIX wieku po współczesność, (w:) Aktor w kulturze współczesnej. Studia pod redakcją Eleonory Udalskiej, Warszawa 1994.
- Majchrowski Z., Cela Konrada. Powracając do Mickiewicza, Gdańsk 1998;
- Michalik J., Dzieje teatru w Krakowie w latach 1893-1915. Teatr Miejski, Kraków 1985;
- Polskie piśmiennictwo teatralne XIX wieku, opr. Kosiński D. i inni, t. 1-2, Kraków 2007-2008;
- Szczublewski J., Żywot Modrzejewskiej, Warszawa 1977;
- Teatr polski od roku 1863 do schyłku XIX wieku, red. T. Sivert, Warszawa 1982;
- Teatr polski od schyłku XVIII do roku 1863, red. T. Sivert, Warszawa 1993;
- Stanisław Wyspiański w labiryncie świata, myśli i sztuki, red. A. Czabanowska-Wróbel, Kraków 2009;
- Szletyński H., Kształtowanie się nowoczesnej sztuki aktorskiej w Polsce, Kraków 1981;

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Jerzy II von Sachsen-Meiningen, Reguły inscenizacji, „Dialog” 1996/1
- André Antoine, Pogadanka o reżyserii. Reżyseria, „Dialog” 2001/9
- E. Zola, Naturalizm w teatrze, „Dialog” 2001/7
- P. Fort, Heroiczne czasy symbolizmu i Théâtre d'Art, „Dialog” 2001/8
- S. M. Carnicke, System Stanislawskiego: wskazania dla aktora, „Dialog” 2002/1-2
- Miły teatru XX wieku: od Stanislawskiego do Kantora, pod red. K. Pleśniarowicza i M. Sugiery, Kraków 1995
- K. Osińska, Ewolucja widowisk masowych w Związku Radzieckim (od roku 1917 do lat 30) , „Polska Sztuka Ludowa. Konteksty”, 2008, nr 2
- P. Thomson, Brecht i kształcenie aktora, „Dialog” 2002/7

B. Literatura uzupełniająca

- Alojzy Żółkowski-syn, red. J. Szczublewski, E. Szwankowski, Warszawa 1959;
- Dzieje teatru polskiego, red. T. Sivert, t. 1-5, Warszawa 1977-1985;
- Słownik biograficzny teatru polskiego, t. 1 – 2, red. Z. Raszewski, Z. Wiłski, Warszawa 1973;
- Kosiński D., Polski teatr przemiany, Wrocław 2007;
- Grzymała-Siedlecki A., Świat aktorski moich czasów, Warszawa 1973;
- M. Szydłowska, Cenzura teatralna w Galicji w dobie autonomicznej 1860-1918, Kraków 1995
- A. Grzymała-Siedlecki, Tadeusz Pawlikowski i jego krakowscy aktorzy, Kraków 1971

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W02, K_W07 K_U01, K_U03, K_U06 K_K05	K_W02, K_W07 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu historii teatru na przełomie XIX i XX wieku (K_W02); • ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu historii i teorii dramatu na przełomie XIX i XX wieku w jego powiązaniu z teatrem (K_W07).
	Umiejętności
	K_U01, K_U03, K_U06 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje dotyczące okresu Wielkiej reformy teatru z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych z zakresu nauk o sztukach widowiskowych i plastycznych (K_U01); • potrafi rozpoznać różne formy sztuk widowiskowych w okresie Wielkiej reformy teatru i dobrać właściwe metody i narzędzia ich analizy i interpretacji (K_U03); • potrafi rozpoznać różne gatunki i konwencje dramatyczne charakterystyczne dla Wielkiej reformy teatru i dobrać właściwe metody i narzędzia analizy i interpretacji utworów dramatycznych (K_U06).
	Kompetencje społeczne (postawy)
	K_K05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest przygotowany do wykorzystywania posiadanej wiedzy z zakresu wiedzy o Wielkiej reformie teatru do rozwiązywania problemów poznawczych (K_K05).
Kontakt	

malgorzata.jarmulowicz@ug.edu.pl